

Ата-аналардың №1-жалпы жиналысы

Мектепке дейінгі ұйымның атауы: ЖШС"Нурислам" бөбекжай балабақшасы

Оқу жылы: 2025-2026.

Жиналыстың тақырыбы: «Жаңа оқу жылына арналған ақпараттық шолу парағы» мектепке дейінгі ұйымның презентациясы.

Өткізу формасы: конференция.

Мақсаты: ЖШС"Нурислам" бөбекжай балабақшасы

тәрбиеленушілерін тәрбиелеу мен оқытуда, жаңа оқу жылына арналған міндеттерді іске асыруда бірыңғай тәсіл құру үшін жағдай жасау.

Міндеттер:

- өткен оқу жылын қорытындылау, жаңа оқу жылына тапсырмаларды белгілеу;
- мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту моделін іске асыру шеңберінде МДҰ мен отбасының өзара іс-қимылының негізгі қағидаттарын қалыптастыру;
- ата-аналарды тәрбиеленушілердің денсаулығын сақтау және тамақтану бойынша жұмысты ұйымдастыру ережелерімен таныстыру;
- педагогикалық құзыреттілікті дамыту.

Өткізу уақыты: 27.08.2025ж

Өткізілетін орны: музыкалық, акт залы.

Жиналысқа қатысушылардың саны: 35 адам.

Алдын ала жұмыс: үй-жайларды, техникалық құралдарды дайындау, үй-жайларды желдету, өткен оқу жылы үшін талдамалық материалдар жинау; жарияланатын аспектілер бойынша презентация дайындау: Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту моделін іске асыру туралы; тәрбиеленушілердің денсаулығын сақтау және тамақтандыру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру қағидалары туралы.

ЖОСПАР

1. Жария баяндаманың тақырыбы:

ЖШС"Нурислам" бөбекжай балабақшасы 2025 – 2026 оқу жылындағы жұмыс қорытындысы».

Жауапты: Аман М.Ж.

2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту моделін іске асыру шеңберінде МДҰ мен отбасының өзара іс-қимылы. Жауапты: **Аман М.Ж.З.**Денсаулық сақтау жұмыстарын ұйымдастыру. Жауаптылар: **медбике**
3. Балалардың тамақтануын ұйымдастыру. Жауаптылар: **медбике**

Өртүрлі.

Ата-аналар комитетін ұйымдастыру.

БАРЫСЫ

Кіріспе бөлім

Сәлемдесу. Ата-аналар жиналысына қатысушылардың өздерін жайлы жағдайда сезінуін анықтау. Күн тәртібімен танысу.

Негізгі бөлім

1. ЖШС"Нурислам" бөбекжай балабақшасы 2025 – 2026 оқу жылындағы жұмыс қорытындысы.

– Құрметті ата-аналар! Сіздерді алдыңғы оқу жылының қорытындыларымен таныстыруға рұқсат етіңіздер, өткен оқу жылы балалар үшін жарқын, ұмытылмас оқиғаларға, жетістіктерге және жеңістерге толы болды. Ұжымның жұмысындағы негізгі тәсілдерді талқылау барысында ____ 2025– 2026 оқу жылында туындаған мәселелерді атап өтуді сұраймыз, оларды пікірталасқа арналған уақыт ішінде талқылай аламыз.

ЖШС"Нурислам" бөбекжай балабақшасы тәрбие-оқыту процесін ұйымдастыру Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі білім беру саласындағы негізгі заңнамалық актілеріне сүйенеді, олар мектепке дейінгі ұйымдардың қызметін реттейді, мысалы, Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы, Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың моделі, 2023– 2029 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруін дамыту Концепциясы, «Педагог мәртебесі туралы» Заң, «Қазақстан Республикасындағы балалардың құқықтары туралы» Заң, «Қазақстан Республикасындағы мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қорғау туралы» Заң және басқа да заңдар.

Тәрбие мен оқытудың мақсаттары мен міндеттері

Мектепке дейінгі ұйымның өткен оқу жылындағы қызметін талдау нәтижелері, даму бағдарламасының бағыттарын және заңнамалық өзгерістерді ескере отырып, келесі мақсаттар жүзеге асырылды:

- 1) біртұтас білім беру кеңістігін қамтамасыз ету;
- 2) материалдық базаны жетілдіру;
- 3) педагог мамандығының мәртебесін көтеру.

Егер қосымша сұрақтарыңыз болса немесе талқылайтын тақырыптарыңыз болса, бізге тікелей хабарласыңыздар!

Қойылған мақсаттарға жету үшін мынадай міндеттер іске асырылуы қажет болды:

- мектепке дейінгі білім берудің білім беру бағдарламасын және мектепке дейінгі білім берудің бейімделген білім беру бағдарламасын іске асыруды әдістемелік сүйемелдеуді қамтамасыз ету;

- бірыңғай білім беру ортасы мен кеңістігін пайдалануды ұйымдастыру;

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартын қолдану мәселелерінде педагог қызметкерлердің құзыретін арттыру;

- заттық-кеңістіктік дамытушы ортаны модернизациялау;

- сапалы және қолжетімді білім беру және шығармашылық ортаны дамыту;

- білім беру қызметін материалдық-техникалық қамтамасыз етуді талдау бөлігінде мониторинг ұйымдастыру;

- заманауи заттық-кеңістіктік дамытушы ортаны құру;

- отбасын қоса алғанда, әртүрлі әлеуметтік институттарда мектепке дейінгі және бастауыш жалпы білім беру деңгейлерінде балаларды тәрбиелеу және оқытудың технологиялары мен мазмұнының сабақтастығы үшін жағдай жасау;

- тәрбиеленушілердің жан-жақты дамуы үшін әлеуметтік серіктестермен толыққанды ынтымақтастық үшін жағдай жасау.

- білім беру қатынастарына қатысушыларда еңбектің маңызы, педагог қызметкерлер мен тәлімгерлердің маңыздылығы мен ерекше мәртебесі туралы түсінік қалыптастыру;

- педагог қызметкерлер мен тәлімгерлердің кәсіби деңгейін арттыру және оларды көтермелеудің ұйымдастырушылық тетіктерін жетілдіру;

- білім беру саласындағы мемлекеттік саясатқа сәйкес білім беру процесінің сапасын арттыру үшін инновациялық технологияларды іске асыру бойынша педагогикалық ұжымның жұмысын жүйелеу.

Сапалы педагогикалық құрам

Жеке мектепке дейінгі ұйымдағы мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу және оқыту қызметінің сапасы сапалы педагогикалық құрамға тікелей байланысты.

Біздің мектепке дейінгі ұйымның педагогтері мен мамандарының өткен оқу жылындағы жетістіктері бойынша озық педагогикалық тәжірибені зерделеуді, жинақтауды, енгізуді, таратуды және педагогтердің конкурстар мен іс-шараларға қатысуын атап өтуге болады.

Тәрбиеленушілердің дене дамуы мен денсаулық жағдайын талдау Келесі аспектілер бойынша анықтамалық көрсеткіштер ұсынылады:

- бір жыл ішінде балалардың аурушандығы;
- жұмыс істеген күндері бойынша салыстырмалы цифрлар;
- денсаулық топтары бойынша жиынтық деректер;
- арнайы емдеу-профилактикалық және дене шынықтыру-сауықтыру жұмысы, шынықтыру;
- үйлесімді тамақтануды ұйымдастыру;
- балалардың бейімделу нәтижелері және т.б.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг нәтижелері

Мектепке дейінгі ұйым жылына 3 рет мониторинг *(бастапқы, аралық, қорытынды)* арқылы мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бағдарламасын іске асыру сапасына ішкі бағалау жүргізеді.

Анықтама: мониторинг әртүрлі жастағы топтардың үлгілік бағдарламасында анықталған күтілетін нәтижелерге қол жеткізу деңгейін және педагогтің баламен жеке жұмыс жүргізудегі алдағы қызметін анықтауға мүмкіндік береді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің тиімділігі, сондай-ақ балалардың даму динамикасы туралы ақпарат алу үшін 2025 – 2026 оқу жылының қорытындылары бойынша мониторингтің бастапқы, аралық және қорытынды кезеңі ұйымдастырылды және өткізілді.

Өткен оқу жылы ішінде педагогтер, мамандар, сондай-ақ ата-аналарды қатыстырып, күн сайын ұйымдастырылған іс-шаралар кезінде, еркін іс-шараларда, серуендерде, ертеңгіліктерде, мерекелерде, бос уақыттарда балаларды ұлттық тәрбие мәселелерін шешуге баулу, балалардың қазақ халқының ойындарына, халықтың ауызша шығармашылығымен таныстыру мәселелеріне, мемлекеттік тілді меңгеруге қызығушылығын қалыптастыру бойынша жұмыс басталды;

- ересектердің балалар, әдіскерлер және педагогтермен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру мақсатында сәлемдесулер, әңгімелесулер өткізілді;

- мектеп жасына дейінгі балалармен ұлттық ойындар, ойын-сауық мерекелері ұйымдастырылды;

- ата-аналармен бірге балалардың ойын, танымдық, эксперименттік іс-әрекеттері ұйымдастырылды, тақырыптар бойынша ата-аналарға арналған жаднамалар, нұсқаулықтар, парақшалар шығарылды: ____ (тақырыбын жазу);

- балалардың музыканы тыңдауға қызығушылығын қалыптастыру, музыканы эмоционалды қабылдау мақсатында музыкалық жетекшімен

өзара іс-қимыл белсенді түрде енгізілді;
- ертеңгіліктерде, сондай-ақ мемлекеттік мерекелерге арналған іс-шараларда жоғары және мектепалды топтардың/мектепалды сыныптардың тәрбиеленушілері Қазақстан Республикасының Әнұранын орындады;
- қауіпсіздік мәселелері жол қозғалысы ережелерін, тұрмыста және қоғамдық орындарда, табиғатқа шыққанда тіршілік іс-әрекетінің қауіпсіздігі ережелерін, ТЖ кезінде күнделікті қауіпсіз мінез-құлықты және арнайы ұйымдастырылған іс-шараларын зерделеу жөніндегі ойын-сауықтарда жария етілді.

(Осы уақытқа дейін осы МДҰ-да ұйымдастырылған нақты іс-шаралардың атауларын, орны мен мерзімдерін қосу қажет.)

Өткен жылы қамқоршылық кеңес, ата-аналарға көмек көрсететін консультативтік орталық жұмыс істеді, мамандар арнайы түзету жұмыстарын жоспарлы түрде жүргізді.

Жыл сайын ата-аналармен «Отбасымен өзара іс-қимыл» блогы жоспарланады, атап айтқанда, тақырыптар бойынша жалпы және топтық жиналыстар жоспарланады.

Сондай-ақ, ата-аналар педагогтерден мамандардан, әдіскерден және меңгерушіден топтық және жеке форматта кеңес алды.

2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту моделін іске асыру шеңберінде МДҰ мен отбасының өзара іс-қимылы

«Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 15.03.2021. № 137-қаулысы.

Мақсаты

Дені сау, дербес, білуге құмар, көпшіл, сын тұрғысынан ойлайтын балаларды қалыптастыру мен әлеуметтендіруге бағытталған тәрбиелеу мен оқыту жүйесін өзгерту арқылы мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамытудың бағыттары мен қағидаттарын айқындау.

Міндеттер

1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын трансформациялау жағдайында нормативтік құқықтық сүйемелдеуді қамтамасыз ету;

2) педагогикалық процесті ырықтандыру жолымен, оның ішінде инклюзивті білім беру үшін мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын трансформациялау үшін жағдай жасау;

3) қазіргі заманғы теорияларды ұлттық ерекшеліктермен үйлесімді ұштастыру негізінде баланы ерте дамыту процесінің тұтастығын қамтамасыз ету;

4) балалардың білім беру қажеттіліктері мен қабілеттерінің ескерілуі және ғылыми зерттеулерге негізделген оқу бағдарламаларының, оқу-әдістемелік кешендердің вариативтілігі мен әртүрлілігін қамтамасыз ету;

5) сапа өлшемшарттарын айқындау және сапаны бағалаудың ғылыми негізделген құралдарын әзірлеу арқылы мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын кезең-кезеңімен арттыру;

6) Модельді іске асыру шеңберінде педагогтердің кәсіби шеберлігін жетілдірудің үздіксіздігін қамтамасыз ету;

7) өзара әріптестік іс-қимыл орнату арқылы ата-аналардың білім беру қызметтеріне қанағаттануын қамтамасыз ету.

Модельді іске асыру барысында келесі салаларды қамту қажет:

- қолжетімді болуы,
- мазмұны,
- сапасы.

Ең алдымен, мектепке дейінгі білім берудің қолжетімділігін атап өткім келеді. Біздің мектепке дейінгі ұйымның тәрбиеленушілері жас топтарына:

- электрондық үкімет порталындағы онлайн-сервиске,
- қажетті құжаттармен «Азаматтарға арналған үкімет «Мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ-ға барып;
- сілтемелері қалалар мен аудандар әкімдіктерінің білім басқармалары мен бөлімдерінің сайттарында жарияланған порталдар арқылы;
- «Баланы балабақшаға кезекке қою» жеке сервисі арқылы қабылданды.

Осылайша, құрметті ата-аналар, сіздер тікелей біздің мектепке дейінгі ұйымда мектепке дейінгі білім беру жүйесіне объективті түрде қол жеткізу мүмкіндігін пайдаландыңыздар.

Біздің тәрбиеленушілер ұлттық білім беру деректер базасының (ҰБДҚ) сайтында онлайн-форматта тіркелді, соның арқасында әркім объективті себептер бойынша автоматты түрде қабылдануға, келесі жас тобына өтуге, басқа мектепке дейінгі ұйымға ауысуға, бастауыш мектептегі білім беру деректер жүйесіне шығуға және тіркелуге мүмкіндігі бар. Осылайша, еліміздің Үкіметі Қазақстан Республикасының әр азаматының бірыңғай білім беру жүйесінде тиісті білім алуының ашықтығын, қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

Мазмұн блогында Модель келесіні қарастырды:

- мектепке дейінгі білім беру ұйымының өзін-өзі бағалау жүйесі. Баланың заңды өкілдері ретінде ата-аналар, ұжым қызметінің нәтижелерімен танысуға құқылы. Оған жоғарыда мысал келтірдік.

- Тәуелсіз сараптама жүйесі. Біздің мектепке дейінгі ұйым қызметінің мемлекеттік сараптамасы бес жылда бір рет мектепке дейінгі ұйым қызметінің мектепке дейінгі ұйымда білім беру қызметтерін көрсетуді реттейтін заңнама талаптарына сәйкестігі тұрғысынан жүргізіледі. Біз сіздерге оның нәтижесін де таныстыра аламыз.

- Мониторинг жүйесі ҚР Оқу-ағарту министрлігінің заңнамалық актілерінде көзделеді, үлгілік оқу бағдарламасының, мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік стандарттарының талаптарын іске асыру бойынша көрсетілетін қызметтердің сапасын анықтау үшін жыл сайын, оқу жылының ішінде үш рет жүргізіледі. Құрметті ата-аналар, Мониторинг нәтижелерінің деректерімен ата-аналар жиналыстарында танысуға мүмкіндік бар.

- Заттық-кеңістіктік ортаны жабдықтау;
- ойын ойнауға және белсенділікті таңдауға бос уақыт;
- гигиеналық процедуралар;
- қауіпсіздік стандарттары;
- оқытудағы жеке тәсіл;
- ойында өзара әрекеттесу;
- балалар кітапханасының болуы;
- балалардың әлеуметтік-эмоционалдық дамуын және басқаларын білу сияқты аспектілер Модельде дамытудың негізгі тәсілдеріне сәйкес, сіздермен бірлесіп пысықталады және біздің ұйымның жылдық жоспарына, басшылық, әдіскерлер, педагогтер мен мамандардың циклограммаларына енгізілді.

3. Денсаулық сақтау жұмыстарын ұйымдастыру

— Құрметті ата-аналар! Біздің ұжым білім беру қызметтерін көрсету бойынша жыл сайынғы қызметін жылдық жоспар негізінде құрады, онда «мектепке дейінгі ұйымның сауықтыру жұмысының жүйесі мен мазмұны» деп аталатын бөлім ерекше орын алады.

Бұл мәселе біздің елімізде мектепке дейінгі білім беру жүйесі құрылғаннан бері ең маңызды мәселелердің бірі болды, қазіргі уақытта бұрынғыдан да өзекті. Біздің жағдайда мектеп жасына дейінгі баланың өмірі мен денсаулығын қорғау мәселесіндегі заманауи жаһандық сын-қатерлер ұжымдардың алдына баланың жеке тұлғасының өсуі мен үйлесімді дамуы үшін барынша қолайлы жағдай жасауға экожүйе құру міндеттерін қояды. Сіздерді жаңа оқу жылына арналған осы жұмысты таныстыруға рұқсат етіңіздер.

Саламатты өмір салтын ұйымдастыру және бақылау жоспары

№ р/н	Іс-шараны өткізу формасы	Қызмет режимі
1	Дене шынықтыру бойынша жаттығулар: - балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес дене шынықтыру ҰІӨ тұрақты өткізу;	ҰІӨ циклогр. сәйкес

	- күнделікті режимге йога, би және басқа да белсенділік түрлерін қосу.	
2	Үйлесімді тамақтануды ұйымдастыру: - барлық жас топтары үшін үйлесімді және әртүрлі мәзірді әзірлеу; - балаларды дұрыс тамақтану негіздеріне оқыту бойынша іс-шараларды ұйымдастыру.	Тұрақты негізде
3	Сырқаттардың алдын алу: - тұрақты медициналық тексерулер және мамандардың кеңестері; - вакцинация және иммунитетті нығайту шаралары.	Мейірбикенің жұмыс жоспарына сәйкес
4	Гигиеналық дағдылар: - балаларға жеке бас гигиенасының ережелерін үйрету; - балабақшада тазалық пен тәртіпті сақтау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру.	Күнделікті
5	Күн тәртібі: - белсенді ойындар мен демалу уақытын ауыстыра отырып, күн тәртібін сақтау.	Күнделікті
6	Оқыту іс-шаралары: - саламатты өмір салты туралы тақырыптық ҰІӨ мен әңгімелер өткізу; - ата-аналарды іс-шараларға қатысуға тарту.	Циклограммаға сәйкес
7	Спорттық мерекелер мен жарыстар: - барлық топтардағы Денсаулық апталығы.	Тоқсанына бір рет, бірінші аптада
8	Дене шынықтыру мерекелері: «Ұлттық ойын – ұлт қазынасы» мектеп жасына дейінгі балалармен ұлттық ойындарды өткізу. «Біз спортшымыз» спорттық эстафета ойындары. «Мықты балақай» спорттық мереке. «Әкем, анам және мен» жарысы. «Шағын олимпиада» спорттық эстафета ойындары. «Жас турист» спорттық жарысы.	Күнделікті іс-шара Барлық топтарда тоқсанына 1 рет
9	Физикалық денсаулықты сақтау және нығайту Қозғалыс режимін ұйымдастыру: • дене шынықтыру ҰІӨ (жоспарға сәйкес); • музыка ҰІӨ (жоспарға сәйкес);	Тұрақты

	● қимылмен бой қыздыру (таңертең, күндізгі ұйқыдан кейін, ойын кезінде, ҰІӨ арасында, серуен кезінде); ● қозғалыстардың негізгі түрлерін дамыту бойынша жеке жұмыс (жеке түзету жұмысының жоспарына сәйкес); ● спорттық бұрыштардың физикалық жабдықтарын пайдалана отырып, балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігі (режимге сәйкес); ● сауықтыратын жүгіріс; ● шағын туризм; ● дене шынықтыру мерекелері, бос уақыт.	
10	СанПиН талаптарына сәйкес күн тәртібін ұйымдастыру	Тұрақты
11	Тамақтану жүйесін ұйымдастыру: - мәзірге көкөністер, жемістер, шырындар қосу; - тамақтануды дәрумендендіру; - аллергиямен ауыратын балалардың тамақтануын ұйымдастыру.	Тұрақты
12	Жылдық жоспарға сәйкес балалар, ата-аналар, қызметкерлер арасында сауықтыру іс-шараларын өткізу. Жұмыс тақырыбы: ● тұмаудың алдын алу шаралары; ● тері аурулары; ● дұрыс тамақтану; ● ішек аурулары; ● құрт инфекциясының алдын алу; ● балалардың, тәрбиешілердің жеке басының гигиенасы; ● профилактикалық вакцинация; ● ауа-тамшы жолымен берілетін аурулардан қорғау. Емдеу-профилактикалық жұмысы: ● тыныс алу гимнастикасы; ● өз-өзіне массаж жасау; ● топтық үй-жайларды кварцтау; ● ауаны гидроионизациялау; тұмау мен коронавирустың алдын алу: ● вакцинация; ● аскорбин қышқылы; ● оксолин жақпасы; ● сарымсақ «моншақтары».	Тұрақты
13	Оңалту жұмысы:	Тұрақты

	- жиі ауыратын балалармен профилактикалық жұмыстың жеке жоспарларын әзірлеу.	
14	Шынықтыру процедуралары: • ауа ванналары; (жеңіл киім, маусымға сәйкес киім); • жазда топта, шөп үстінде жалаңаяқ және денсаулық жолымен жүру; • серуен, дене шынықтыру ҰІӨ, таңертеңгі гимнастика; • терезе ашық кезде серуендеу; • таза ауада сауықтыратын жүгіріс. • сумен ойын ойнау (топта – қыста, таза ауада – жазда); • күн ванналары.	Тұрақты
15	Арнайы түзету-дамыту жұмысы: • жалпақ табан және дене сымбаты бұзылуының алдын алу; • таңғы гимнастика; • дене шынықтыру ҰІӨ; • физ/минуттар.	Тұрақты
16	Бақылау және басшылық: • таңертеңгілік қабылдауды сапалы өткізу; • серуендеуді ұйымдастыру; • шынықтыру процедураларын ұйымдастыру; • дене шынықтыру ҰІӨ ұйымдастыру; • желдетуді, кварцтауды жүргізу; • ауыз су, температура режимі; • тамақтануды ұйымдастыру; режимдік сәттерді біртіндеп және дәйекті ұйымдастыру принципін сақтау.	Жыл бойы
17	Сырқаттанушылықты талдау нәтижелері бойынша медициналық-педагогикалық кеңестер өткізу.	Айсайын, жыл бойы
18	Қозғалыс дағдыларының жүйелі дамуын, топтардағы балалардың тыныс-тіршілігін ұйымдастыруды бақылауды жүзеге асыру.	Жыл бойы
19	Бейімделу кезеңінде балалармен жұмыс ұйымдастыруға бақылауды жүзеге асыру.	Бейімделу кезеңінде
20	Заттық-дамытушы ортаны жабдықтау:	Жыл бойы

	- топтар үшін дене шынықтыру жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтар сатып алу.	
--	---	--

Денсаулық сақтау қызметінің барлық бағыттары қамтылды деп үміттенеміз. Сұрақтар мен ұсыныстарды мектепке дейінгі ұйымымыздың поштасына жіберуге болады.

4. Балалардың тамақтануын ұйымдастыру

— Құрметті ата-аналар! Мектепке дейінгі ұйымда үйлесімді тамақтануды ұйымдастыру мәселесі мектеп жасына дейінгі баланы тәрбиелеу мен оқыту ісінде басқа жоспарлар мен бағдарламаларды құру үшін негіз болып саналады, балалардың дені сау болып өсуі мен дамуын қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады.

Тамақтану жоспарын құрудың негізгі принциптері мен ережелері:

1. Балалардың физиологиялық қажеттіліктерін ұстану.

Рацион балалардың калорияларға, ақуыздарға, майларға, көмірсуларға, дәрумендер мен минералдарға деген жас қажеттіліктерін ескеруі керек.

Барлық қажетті қоректік заттардың жеткізілуін қамтамасыз ету үшін тамақтану алуан түрлі болуы керек.

2. Тамақтану тәртібі.

Тамақтанудың нақты кестесі: таңғы ас, түскі ас, бесіндік ас, кешкі ас (қажет болған жағдайда екінші кешкі ас).

Тамақтану арасындағы аралық 3-4 сағаттан аспауы керек.

3. Аз-аздан тамақтандыру.

Бала мөлшерден артық тамақтанбауы, бірақ тойғанын сезінуі үшін бөлініп берілген астың мөлшері қалыпты болуы керек.

Балалардың тағамды сіңіру қабілеті ескеріледі: ауыр тағамдар алынып тасталады немесе өте аз мөлшерде беріледі.

4. Ақуыздар, майлар мен көмірсулардың тепе-теңдігі.

Ақуыздар (ет, балық, сүт өнімдері, жұмыртқа, бұршақ дақылдары) күнделікті рационның 10-15% құрайды.

Майлар (май, өсімдік майлары, жаңғақтар) – шамамен 30%.

Көмірсулар (жарма, нан, көкөністер, жемістер) – 50-60%.

5. Дәрумендер мен минералдарға бай тағамдарды қосу.

Жаңа піскен көкөністер, жемістер, шөп-шаламның (салат) күнделікті болуы.

Сүт өнімдерін кальций көзі ретінде үнемі қолдану.

Балық және теңіз өнімдері – йод пен омега-3 май қышқылдарының жетіспеушілігінің алдын алу үшін.

6. Зиянды азық-түліктерді қостырмау.

Газдалған сусындар, чипсі, жасанды қоспалары бар кондитерлік өнімдер, фаст-фудтке тыйым салынады.

Тұз бен қантты пайдалануды азайту.

7. Тағамды пісіру технологиясы.

Тағам буға бұқтырылады, пісіріледі немесе қайнатылады. Қуыру азайтылады немесе қолданылмайды.

Балалардың тамақты шайнау және қорыту қабілеті ескеріледі (мысалы, кіші топтарға арналған тағамдарды ұсақтап турау).

8. Жеке ерекшеліктерді есепке алу.

Тамақтану аллергиясы бар, белгілі бір тағамды қорыта алмау немесе созылмалы аурулары бар балалардың жағдайына қарай бейімделеді.

Белсенділігі жоғары немесе салмағы аз балалар үшін рацион қосымша калориялармен байытылады.

9. Эстетика және тамақтану мәдениеті.

Тәбетті ашу үшін тағамды әдемі түрде ұсыну керек.

Балаларға ас құралдарын дұрыс қолдануды, үстелдің тазалығы мен мінез-құлық ережелерін сақтауды үйрету қажет.

10. Азық-түліктің сапасын және сақтау шарттарын бақылау.

Балалар тағамына сертификатталған балғын және сапалы өнімдер қолданылады.

Тағамдарды сақтау мен дайындаудың санитарлық нормалары сақталады.

Калорияның шамамен таралуы:

Таңғы ас: тәуліктік калориялылығы 20–25%.

Түскі ас: 35–40%.

Бесіндік ас: 10–15%.

Кешкі ас (қарастырылған болса): 20–25%.

Балабақшада дұрыс тамақтану балалардың пайдалы тамақтану әдеттерін қалыптастырудың негізін қалайды, олардың физикалық және психикалық амандығына ықпал етеді.

Топтағы мәзір тамақтану стандарттары негізінде бір айға жасалады («Денсаулық сақтау және білім беру ұйымдарында тамақтану стандарттарын бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-302/2020 бұйрығы).

Балалардың тамақтануын ұйымдастыру және бақылау жоспары

№ р/н	Іс-шараны ұйымдастыру режимі	Қызмет режимі
1	Үйлесімді тамақтануды ұйымдастыру маусымдарға қарай перспективалық мәзір әзірлеу;	Жыл бойы (маусым бойынша:

	● тағамдар мен аспаздық өнімдердің технологиялық карталарын жасау; ● рационның энергетикалық құндылығы балалардың энергия шығындарына сәйкестігі; ● мәзірді табиғи шырындар, жемістер және көкөністермен байыту; ● тамақтану арасындағы уақыт пен аралықты сақтау; ● балалардың жасына сәйкес дастарқанды эстетикалық тұрғыдан жабдықтау.	көктем-жаз, қыс-күз)
2	Тамақтану рационы: - тамақтану рационының сапалық және сандық құрамы, оның жас және физиологиялық қажеттіліктерге сәйкестігі; - рационды қалыптастыру бойынша талаптар мен ұсынымдарды сақтау; - тамақтануда қолданылатын өнімдердің ассортименті.	10 күнде 1 рет
3	Тамақтану режимі: - тамақтану режимі мен тамақтану жағдайларының жас және гигиеналық талаптарға сәйкестігі.	Аптасына 1 рет
4	Тамақ өндіру технологиясы: - технологиялық құжаттаманы ресімдеудің дұрыстығы; - қажетті нормативтік-техникалық құжаттаманың болуы; - тағамдарды дайындау кезінде санитарлық-технологиялық талаптарды сақтау.	Жартыжылдықта 1 рет
5	Асхана ыдыстары: - ыдыс жуу сапасы, оның таңбалануы.	Аптасына 1 рет
6	Азық-түлік: - сақтау мерзімі мен шарттары; - тоңазытқыш жабдығының ақауы болмауы; - тоңазытқыш шкафтарда температуралық режимді сақтау; - азық-түлік сақтау.	Аптасына 1 рет
7	Қызметкерлерден сауалнама алу: - персоналда суық тию мен іріңді аурулардың бар-жоғын тексеру жағдайы; - ішек инфекцияларының бар-жоғына сауалнама; - ас блогы қызметкерлерінің жеке гигиенасы ережелерін сақтауы;	Күнделікті Тұрақты

	- медициналық тексеруден, вакцинациядан, гигиеналық аттестаттаудан уақтылы өткендігі. Үй-жайдың санитарлық жағдайы: - күрделі тазалау жүргізу жиілігін сақтау.	Екі айда 1 рет
8	Персонал: - МДҰ-да жұмыс істейтіндердің барлығында медициналық тексерулердің нәтижелері бар санитарлық кітапшалары болуы, медициналық тексерулерден уақтылы өтуі.	Жылына 2 рет
9	Педагогтер мен қызмет көрсетуші персонал: - балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау жөніндегі нұсқаулықты орындау.	Айына 2 рет
10	Азық-түлік пен дайын өнімдерді тарату: - қолдану мерзімдері, қолдану шарттары; - дайын тағамның температурасы бойынша талаптарды сақтау; - аспаздық өңдеуге дайындалған азық-түлік пен дайын тағамды тағамханада сақтау мерзімі.	Күнделікті

Осылайша, біздің мектепке дейінгі ұйымда әзірленген үйлесімді тамақтану бағдарламасы оны жүзеге асыру келесі салаларға оң әсер етеді:

1. Дене дамуы.

- Үйлесімді тамақтану баланың ағзасын ақуыздар, майлар, көмірсулар, дәрумендер мен минералдар сияқты барлық қажетті қоректік заттармен қамтамасыз етеді. Бұл:
- сүйектер мен бұлшықеттердің өсуі;
- иммундық жүйені нығайту;
- қалыпты энергия деңгейін ұстап тұруға ықпал етеді.

2. Когнитивті даму.

- Дұрыс тамақтану мидың дамуына және когнитивті функцияларға ықпал етеді:
- зейінді шоғырландыруды арттыру;
- есте сақтауды жақсарту;
- ақпаратты қабылдау және білім алу қабілеті.

3. Дұрыс тамақтану әдеттерін қалыптастыру.

Үйлестірілген мәзірді жоспарлау мынаған көмектеседі:

- балаларға алуан түрлі тамақтануды үйрету;
- тамаққа дұрыс көзқарасты дамыту;
- артық тамақтану немесе жеткіліксіз тамақтану ықтималдығын мейлінше азайту.

4. Аурулардың алдын алу.

Үйлесімді тамақтану мынадай қауіп-қатерді азайтады:

- семіздік немесе салмақ жетіспеушілігінің дамуы;

- дәрумендер мен микроэлементтердің жетіспеушілігі (мысалы, темір тапшылығы анемиясы);
- асқазан-ішек және тамақтануға байланысты басқа аурулар.

5. Әлеуметтік тәрбие.

Балаларға балабақшада бірге отырып тамақтанудың пайдасы:

- үстелдегі мінез-құлықтың мәдени нормаларын үйрену;
- балалармен қарым-қатынас жасау арқылы әлеуметтік дағдыларды дамыту.

6. Жеке қажеттіліктерді есепке алу.

Тамақтануды жоспарлау кезінде ескеру қажет:

- жас ерекшеліктері;
- азық-түлік аллергиясы және төзімсіздік;
- мәдени көзқарастағы артықшылықтар.

Осылайша, баланың тамақтануын дұрыс жоспарлау баланың денсаулығы мен дамуын қамтамасыз етіп қана қоймай, оның болашақтағы амандығының негізін қалайды.

ӘРТҮРЛІ

Туындаған сұрақтарға жауаптар, тапсырмаларды түзету.

Жаңа оқу жылына ата-аналар комитетін сайлау.

Әдебиеттер

1. «Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 15.03.2021. № 137-қаулысы.
2. «Денсаулық сақтау және білім беру ұйымдарында тамақтану стандарттарын бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-302/2020-бұйрығы.
3. Тиісті типтердегі және түрлердегі мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385-бұйрығы.
4. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м.а. 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығы (ҚР Оқу-ағарту министрінің 14.10.2022. №422-бұйрығының редакциясында).